Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI Ч. 76. TWO SECTIONS (SECTION 1) JERSEY CITY and NEW YORK, СУБОТА 28-го БЕРЕЗНЯ (MARCH 28) 1953 ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 76. VOL. LXI.

12 БІЛЬЙОНІВ ВИТРАЧЕНО НА АТОМОВУ ПРОГРАМУ

Ню Йорк. — Науковий редактор газетного синдикату Скріпс-Говарда, Дейвід Діц, дійшов до висновку, що американська установа атомової енергії така дивна, як сама атомова бомба. Цей висновок спирає Діц на факті, що Комісія Атомової Енергії З'єдинених Держав не має в цілій історії нічого, щоб з ним можна цей осяг орівняти. Коли першу атомову бомбу скинено на Японію, то публіка була вражена вісткою, що виріб бомби коштував два більйони долярів. Упродовж сімох років від закінчення другої світової війни американський Конґрес ухвалив дальших десять більйонів на програму атомової енергії. Ці вісті виявив Чарлз Геслеп працівник при Службі Публічних Інформацій Комісії Атомової Енергії, виголошуючи свою промову в університеті Рочестер. Він ствердив, що треба більйон долярів річно для втримання в русі всіх фабрик атомової енергії, які тепер вже будуються. Крім того, як він каже, треба буде дальших більйонів на побудову чи розбудову нових робітень, майстерень, лябораторій й виряду.

Під час промови, Геслеп переповів в формі жарту розмову адмірала Вільяма Д. Лейгі з през. Рузвелтом про пляновані витрати на першу атомову бомбу, кажучи, що Конґрес буде опісля провірити ці витрати. На це сказав Рузвелт: „Якщо це вдасться, Конґрес не буде досліджувати, а як не вдасться, то Конґрес буде прослідкувати все інше, тільки не те". Тепер головна витрата при атомових проєктах іде на військові цілі. Комісія Атомової Енерґії має під своєю управою 3,200 квадратових миль землі, тобто тільки, що охоплюють два стейти, Делевар і Ровд Айленд разом. Постійний масток Комісії Атомової Енерґії виносить три з половиною більйона долярів, а тепер цей масток зростає новими осягами при розвитку плянів.

Уряд матиме найважливішу ролю у наступній війні

Ню Йорк. — На випадок тотальної мобілізації федеральний уряд буде сповняти ролю „найвищої ради директорів, що її світ досі бачив як у справах військових так і промислових". Таку думку висловив полк. Чаплін Ф. Бок на курсі мобілізації, улаштованім для 400 екзекутивних підприємців і резервових офіцерів в готелі Астор. Полк. Бок виголосив першу з двох своїх лекцій про продукцію в четвертому дні програми викладів, яка триватиме два тижні. Другий доповідач, капітан Терел Нісенварен з военної фльоти, вияснював військові й чужинні вимоги для повної мобілізації. Обидва офіцери належать до шестичленного учительського тіла, яке веде згадані курси. Вони погоджуються в поглядах, що американці не люблять контролі уряду, одначе, на випадок війни, на це не буде ради. „Те, що було в другій світовій війні виглядатиме як недільна проґулька в порівнянні з тим, що нас жде в третій війні" — твердив полк. Бок.

В фармерськім бюджеті зменшено видатки на $130,000,000

Вашингтон. — Секретар рільництва, Езра Тефт Бенсон передав Конґресові перероблений бюджет витрат на скарбовий рік 1954, в якому зчеркнено $150,000,000 з вимог, предложених през. Труманом. Зменшення видатків на фармерські цілі причиниться до зменшення всього бюджету департаменту рільництва з $749,409,342 до $679,116,242, тобто приблизно на десять відсотків. Головне обкроєння видатків на 20% — буде в фонді фармерських позичок. Теж обкроєно витсати на контролю поводі.

В Сенаті підтримано права стейтів до прибережних багатств

Вашингтон. — Сенатська комісія внутрішніх справ покінчила дискусію над питанням, чи признати стейтам право до занурених прибережних нафтових і інших мінеральних багатств. Одинадцять голосами проти чотирьох комісія станула на становищі комісії Палати Репрезентантів, що історичні права стейтів мають бути збережені, а саме у віддалі трьох миль від берега, за виїмком стейтів Тексасу й Флориди, які мають претенсії до десяти миль під Мехіканським заливом. Ресурси положені в дальшій віддалі від берега, мають належати до федерального уряду з уваги на добро цілої країни. Дискусія в повному Сенаті над цією справою передбачена після свят.

ВІДКРИЛИ СИРОВАТКУ НА ЩЕПЛЕННЯ ПРОТИ ДИТЯЧОГО ПАРАЛІЧУ

Ню Йорк. — На спеціяльному зібранні Краєвої Фундації Дитячого Паралічу в готелі Валдорф-Асторія проголошено в четвер 26 березня відкриття сироватки для щеплення проти поліо (дитячого паралічу). Щеплення переведено з повним успіхом і без небезпеки для пацієнтів на дев'ятдесятьох дітях і дорослих особах, даючи запевнення охорони проти всіх трьох вірусів, які спричиняють цю недугу. Досвіди зі щепленням переводив в університеті в Пітсбурґу професор бактеріолоґії, д-р Джонас Е. Салк. Він очолював групу науковців, що працювали над розвитком відкриття за допомогою фондів, постачаних з збірок під гаслом „Похід десятаків" (Марч оф Даймс). Одначе д-р Салк остерігає, що сироватки нема ще в такій кількості, щоб її можна постачати до шпиталів для щеплення вже тепер. На це треба ще виждати яких три роки. Потрібно теж дальших досвідів, щоб щеплення зробити загально доступним для всіх хворих. За те відкривець запевняє, що принаймні винайдено ясний напрям до дальших досвідів. Потрібно ще устійнити межі, в яких можна б точно повторити досі звісні висліди щеплення з запевненням успіху. Точніші дані про відкриття й методи його вживання помістив д-р Салк в найновішому виданні „Журналу Американського Медичного Товариства", що саме появився з друку. — Дотеперішні голоси, що появлялися в формі коментарів крізь радіо, називають відкриття д-ра Салка „епохальним", бо воно прийшло у висліді найбільшої концентрації медичних змагань в цілій історії.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОМІТЕТ ВИЗВОЛЕННЯ НАРОДІВ РОСІЇ ЗМІНИВ СВОЮ НАЗВУ

Ню Йорк. — Адмірал Леслі К. Стівенс, голова Комітету для Визволення Народів Росії, повідомив, що цей Комітет змінив свою назву на: „Американський Комітет для Визволення від Большевизму" (American Committe for Liberation from Bolshevizm Inc.). Адмірал Стівенс вияснив теж причини тої зміни, кажучи: Комітет прийняв раніше назву Комітету Визволення Народів Росії тому, що така назва в стислій формі вияснила цілі Комітету американській суспільності, від матеріяльної підтримки якої Комітет залежить. В понятті пересічного американця, який не визнається в подробицях етнічних проблемах Совєтського Союзу, назва „народів Росії" відносилася до всіх народів, які входять в склад Совєтського Союзу. Отже ця назва мала виключно утілітарні цілі, без будь-якого політичного значення для національних проблем внутрі Совєтського Союзу.

Але інакше прийняли цю назву еміграційні групи зі Совєтського Союзу. Російська група добачувала в ній признання Комітетом суверенности не-російських народів, які входять в склад теперішнього Совєтського Союзу, після повалення большевизму, бо в назві була мова про „народи", а не „нарід" Росії. З другого боку не-російські еміграційні групи з-під Совєтів добачували в тій назві другу скрайність, а саме признання російської суверенности над не-російськими народами Совєтського Союзу, бо в назві була мова про „народи Росії". Ані одна ані друга скрайність не відповідає справжнім цілям Комітету, який виразно заявився за „непередрішення" майбутнього ладу на території теперішнього Совєтського Союзу й тому теж змінено назву, щоб жадній з еміграційних груп не давати причини до їхніх застережень проти Комітету.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПЕВНЯЄ, ЩО В КОРЕЇ ПОВНО АМУНІЦІЇ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер сказав на пресовій конференції, що положення з амуніцією в Кореї вдоволяюче для боротьби на теперішні розміри. Армія вже давніше оголосила, що амуніції для Кореї є забагато так, що її припаси, які мали відплисти до Кореї, мусіли бути вислані куди інде. Одначе Айзенгавер каже, що якби в Кореї бої розгорнулися на більшу скалю, тоді треба мати більше готової амуніції. Він пригадав, що в часі другої світової війни команданти теж нарікали, що замало було амуніції для виправи до Нормандії, одначе це виявилося неправдою. Тепер може бути таке саме, що деякі команданти нетерпеливі й тому хочуть мати все, чого вони тільки забажають. Президент виявив, що він самий особисто провірив у четвер ранком, чи можна відступ з горбка Олд Балді в Кореї приписувати недостачі амуніції, одначе його впевнили, що амуніція тут ні при чому. Офіцери армії відмовилися потвердити вістку, що поправа в припасах амуніції поможе Об'єднаним Націям почати наступ.

Сенатська підкомісія збройних сил відкриває наступного тижня переслухання над закидами Джеймса Ван Фліта, що тому 22 місяці в Кореї було замало амуніції.

Перші наради французького прем'єра в ЗДА

Вашингтон. — Розмови французької делеґації на чолі з прем'єром Франції Рене Маєром з американськими державними мужами розпочалися у четвер на яхті президента Айзенгавера, „Вільямсбурґ" і мають продовжуватися три дні. Перша нарада, що тривала одну годину, відбулася під головуванням президента Айзенгавера, після чого присутні, серед яких були і провідники Конґресу, були запрошені на снідання. Під час першого засідання, президент висловив своє бажання бачити об'єднану Европу і приспішене створення армії сімох европейських народів, при чому підкреслив, що за його переконанням, оборона Европи неможлива без сил Німеччини, що її окупування не повинно далі продовжуватись. Французький прем'єр, відповідаючи президентові, вказав на труднощі, які мав його уряд у зносинах з попереднім урядом Трумана щодо поглядів на потребу помочі Франції у її плянах в Европі та Азії. Рене Маєр торкнувся теж проблеми Сари, що є автономна політично, але з економічних мотивів схиляється до Франції. Уся розмова державних діячів була витримана в дуже приязних тонах і потверджувала попередню заяву французької делеґації про те, що головна причина їхнього прибуття до Америки — це нав'язання приязних відносин, а не прохання про матеріяльні допомоги. Проте американський уряд, устами свого державного секретаря Доллеса, заявив французькій делеґації, що ЗДА готові дати поміч Франції у її діях в Індокитаї і що ця допомога буде обумовлена вкладом самої Франції у боротьбі. По закінченні другої, виразно ділової наради, стало відоме, що Франція вказує на труднощі, які вона має у поборюванні комуністичного руху в Індокитаї, але що вона не має окремих домагань помочі від ЗДА.

Зменшення армії з економічних причин, каже президент

Вашингтон. — Президент Айзенгавер на пресовій конференції виявив турботу з приводу витрат, кажучи, що дефіцит в федеральнім бюджеті це велика небезпека для економії цілої країни. Відповідаючи на питання кореспондентів, президент виявив, що змагання до зрівноваження бюджету і до виключення дефіциту це головна причина, чому секретар оборони Чарлз Е. Вілсон вважає потрібним зменшити деякі частини військової сили, очевидно так, щоб це не зменшувало її боєздатности в Кореї. Одначе досі, як каже президент, секретар оборони не зробив ще жадних конкретних пред'явлень у цій справі.

Братство дивізійників пожертвувало $500 на писанку для інвалідів

Филаделфія. — На заклики УККомітету та ЗУАДКомітету в справі пожертв на Великодню Писанку для залишенців, першим відгукнулося Братство б. Вояків 1-ї Дивізії Української Народної Армії, точніше його відділ у Филаделфії, передаючи $500 на допомогу інвалідам-залишенцям. Гроші передав до ЗУАДКомітету в імені відділу Братства інж. Михайло Ліщинський. З більших пожертв на писанку для залишенців вплинуло вчора ще $120 від 13-го відділу Союзу Українок Америки, що їх переслала до канцелярії ЗУАДКомітету голова того відділу п. Наталія Мохнацька.

ЧЕРВОНІ ЗДОБУЛИ ДВІ АЛЬЯНТСЬКІ ПОЗИЦІЇ В КОРЕЇ

Токіо. — Впродовж вчорашнього дня комуно-китайські війська продовжували свою запеклу атаку на дальші альянтські позиції на західному секторі корейського фронту в районі Панмунджом на традиційному шляху інвазії на корейську столицю Сеул. Після нових запеклих боїв в поодиноких рукопашних зударах, один комуно-китайський полк в силі коло 3.500 вояків, змусив альянтські частини відступити з ще одного стратегічного посту, відомого під назвою „Гора Бункер", недалеко від Панмунджом, місця перерваних переговорів в справі перемир'я. Іншу стратегічну гору, відому під назвою „Олд Болді", червоні здобули попереднього дня. Цю гору від того часу безупину бомбардує альянтська авіяція, завдаючи ворогові величезних втрат. Проте, комуністи вдержуються на здобутій позиції, скріпивши під прикриттям ночі свої сили. Спроба альянтських військ відбити знову цю гору не мала успіху. В коротких перервах між повітряними атаками, на ці позиції скеровує свій вогонь важка альянтська артилерія, якій відповідають важкі ворожі гармати. Ген. Марк Кларк, головний командант альянтських збройних сил на Далекому Сході, заявив, що втрату цих позицій він не вважає за будь-яку загрозу для цілости альянтського фронту, натомість він виявив деяке стурбування, що теж альянтські втрати в цих боях були значні. Ворожі втрати впродовж вчорашнього дня обраховуться на 1,859 вояків, в тому 600 вояків вбитих, не враховуючи в це тих, що згинули від бомб альянтської авіяції, інші з'єднання якої продовжували звичайне бомбардування воєнних об'єктів у ворожому запіллі.

Ген. Кларк закликає до єдности в обороні Азії

Таіпеі, Формоза. — „Я думаю, що справи, які відносяться до оборони Азії перед комунізмом, повинні бути скоординовані" — заявив альянтський головний командант на Далекому Сході, ген. Марк В. Кларк кореспондентам на закінчення своїх офіціяльних відвідин в теперішній національно-китайській столиці. — Він рівночасно натякнув, що така координація вже відбувається, хоч відмовився дати безпосередню відповідь на запит, чи в тій координації плянується теж створити спільне командування на лад НАТО. Відвідини ген. Кларка на Формозі попередили його відвідини в Індокитаю та на Філіпінах. Ген. Кларк не має теж ілюзій щодо можливостей перемир'я в Кореї або взагалі будь-якого договорення з комуністами, яких він вважає звичайними вбивцями і брехунами, готовими на все, щоб тільки досягнути свою ціль — панування над світом".

Маршал Жуен вказує на слабість европейської оборони

Париж. — Маршал Альфонс-П'єр Жуен, головний командант всіх наземних альянтських збройних сил в центральній Европі, заявив вчора перед Комітетом Оборони французької Національної Асамблеї, що альянтські засоби оборони на лінії ріки Лаби все ще „дуже невідповідні". На це вже раніше вказував теж головний командант НАТО ген. Риджвей, звертаючи увагу головно на недостаточну кількість резерв та на слабе забезпечення постачання пального й амуніції. Жуен зі свого боку закликав теж до продовження реченця передачі оборони спільній европейській армії, аж доки не буде створена відповідна політична влада, бо тільки вона зможе перемогти цілу низку технічних і політичних труднощів в організації оборонної спільноти. Все це буде предметом нарад Північно-Атлантійської Ради, яка має зібратися в Парижі в дні 23-го квітня. Маршал Жуен крім того обстоював думку про необхідність озброєння Німеччини та створення німецьких частин в европейській армії, бо він вважає, що Захід тільки в той спосіб зможе збалянсувати силу комуністичного Сходу.

Преса лорда Біверброка домагається повороту князя Віндсору

Лондон. — Англійська королева цікавиться тепер пляном похорону королеви-вдови Марії, а вже преса лорда Біверброка пише статті, в яких домагається, щоб князь Віндсору, бувший король Едвард VIII, мав право „жити в цій країні, де він народився". Статті на цю тему приніс ранній щоденник лорда Біверброка „Дейлі Експрес" та вечірній щоденник „Івнінґ Стандард". В них пишеться, що досить 16 річного вигнання князя Віндсору Едварда, якого любить англійський нарід. Королева-вдова, мати Едварда, була проти того, щоб його жінці надати княжий титул, щоб вона як княжна могла бувати на королівському дворі. Згадані часописи домагаються також, щоб князь Віндсору мав право бути на варті в понеділок і вівторок біля труни королеви Марії. Під час похорону його брата короля Юрія VI князь Едвард не міг вартувати біля труни свого брата, бо королева Марія на це не дозволила. Князь Віндсору не хоче жити в Англії так довго, доки не зможе його жінка, двічі розведена, пані Сімпсон, бувати гостем на королівському дворі. В Англії обов'язує звичай, що розведена жінка не може бути прийнята на королівському дворі.

Герцог Віндзору, що приїхав на похорон своєї матері — королеви Марії

О.Н. ВІДКИНУЛИ СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ АМЕРИКИ

Об'єднані Нації, Н. Й. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй відкинув вчора великою більшістю голосів совєтське обвинувачення, що З'єдинені Держави, використовуючи фонди з Акту Взаємної Безпеки, ведуть підривну й тим самим аґресивну політику проти Совєтського Союзу та сателітських країн. — Резолюції в тій справі був вніс, очевидно з доручення Москви, представник комуністичної Чехословаччини. Під час голосування в користь тої резолюції було тільки п'ять совєтських голосів, хоч 14, переважно арабських та азійських країн, здержались від голосування. Згідно з процедурою Об'єднаних Націй, резолюція переходить тепер під голосування самої генеральної Асамблеї, але тому, що в Політичному Комітеті заступлені всі країни так само, як і в Генеральній Асамблеї, вислід голосування вже можна вважати за перерішений теж і в Генеральній Асамблеї. Чеська резолюція домагалась засуду З'єдинених Держав Америки за те, що вони, мовляв, використовують ухвалених Конґресом — 100,000,000 долярів з фондів Акту Взаємної Безпеки на фінансування бунтів, шпигунства та іншої підривної діяльности за залізною заслоною. Американський та інші представники вільних країн заперечили ці совєтські обвинувачення, заявляючи, що комуністичним урядам справляють клопіт не підплачувані Америкою „шпигуни й диверсанти", як це твердять совєтські представники, але мільйони осіб, що невдоволені комуністичним режимом та десятки тисяч тих, що рискують своїм життям, втікаючи на волю на захід.

Вишинський знову в Ню Йорку

Об'єднані Нації, Н. Й. — Андрей Вишинський, що три тижні тому виїхав з Ню Йорку ще як совєтський міністер закордонних справ, щоб взяти участь в похоронах Сталіна, вернувся вчора на кораблі „Квін Мері" знову до цієї метрополії, але вже як постійний совєтський представник в Об'єднаних Націях. — Функції совєтського міністра закордонних справ перебрав тимчасом старий приятель Гітлера В'ячеслав Молотов. На різноманітні запити кореспондентів Вишинський не хотів давати жадних відповідей, заявляючи тільки, що він не візьме сьогодні участи в нарадах Ради Безпеки, яка розглядатиме справу наступника Тріґве Лі на пості генерального секретаря Об'єднаних Націй, хоч заповів, що він буде в будинку ОН. В дипломатичних колах сподіються, що Вишинський міг прибути з новими інструкціями нових кремлівських володарів. Під час його неприявности його заступав в Об'єднаних Націях Андрей Громико, що тепер, правдоподібно, вернеться знову на свій пост совєтського амбасадора в Лондоні.

Бурма обвинувачує Формозу в аґресії

Об'єднані Нації, Н. Й. — Уряд Бурми вніс скаргу проти китайських національних військ, які перебувають на території Бурми від того часу, як вони мусіли залишити Китай після перемоги комуністів. Ті війська в числі 12,000 вояків грабують цивільне населення та поводяться так, немов би вони були на своїй території. Вони мають зв'язок із національним китайським урядом на Формозі та дістають звідтам накази і зброю шляхом літунського постачання. Скарга Бурми принесе клопоти також делеґації ЗДА в ОН, бо в ній говориться, що уряд Бурми просив представників Америки, щоб вплинули на Формозу, щоб вона забрала свої війська з території Бурми. Представник національного Китаю заявляє, що уряд на Формозі не має впливу на партизанські відділи, що находяться в північній частині Бурми. Совєтська делеґація використає скаргу Бурми на те, щоб знову говорити про аґресію ЗДА в Азії.

„Борба" за вільні підприємства в комуністичній Югославії

Београд, Югославія. — Офіційний комуністичний часопис „Борба" приносить статтю, — щоб у Югославії діяли вільні підприємства одночасно з комуністичною основою державної господарки. Це дальший крок у відступленні від дотеперішнього плянованого примусового господарства, бо перші кроки були в частинному відступленні від обов'язкових колгоспів та оподаткуванні на основі осягнених підприємством зисків, а не, як було досі, коли податки й продукцію визначували згори. Стаття „Борби" відноситься до Державного банку Югославії, — який мав би діяти на чисто доходовій основі, це значить з відсотків за свої фінансові операції. Також управа банку мала б бути вибирана преставниками провінційних відділів цього банку, і мала б складатися з фахівців.

АНГЛІЙЦІ ПЕРЕДАЛИ АРЕШТОВАНИХ НАЦІСТІВ НІМЕЦЬКОМУ УРЯДОВІ

Бонн, Німеччина. — Англійський Високий комісар у Німеччині передав федеративному німецькому урядові сімох націстів, заарештованих у січні ц. р. за те, що плянували скинути демократичний уряд у Німеччині та впровадити знову диктатуру однієї партії. На чолі арештованих стояв д-р Вернер Нойман, бувший секретар стану в міністерстві пропаґанди д-ра Гебельса. Канцлер Аденауер і члени його уряду протестували проти того, що англійці арештували німецьких громадян. Тепер німці переймають увесь риск, що буде получений із слідством і судом над арештованими націстами, хоч крок англійських властей вдоволив почуття німецької національної гордости. Риск можливий тому, що в зв'язку із слідством та розправою німецький уряд може натрапити на невдоволення частини німецького населення. Крок англійського Високого комісара Кіркпатріка викликав прихильний відгук у німецькій пресі. Німецький суд зможе звільнити тих арештованих, яких признає менше винними. Судове слідство може виявити, що й інші члени партії вільних демократів, що належить до урядової більшости, могли мати зв'язки з арештованими націстами. Оборонці підсудних будуть говорити про патріотизм арештованих і в той спосіб старатися будуть викликати прихильний для них настрій.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На пів року	5.25	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50
Число з суботи (з англійською частиною.		Saturday's issue (The Ukrainian Weekly, English language suppl.)	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	2.00	Six months	2.00

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАНЕПАД ЗАМІСТЬ РОЗКВІТУ

Не хочемо бити в дзвін на сполох, себто писати про те, що ми, американські українці, чи взагалі українці поза Україною, цілком збайдужіли в відношенні до української справи та своїх рідних на рідних землях, бо так не є. „Щось" робиться всюди в світі, де тільки живе якась громадка українців і де тільки є змога себе проявити. Про це можна переконатись хоч би з новин, що їх передає українська преса, пишучи про різні прояви українського життя поза Україною. Турбує нас одначе щось інше.

Ми єдині, що маємо змогу говорити в світі правду про Україну та змагання українського народу до визволення. Ми єдині, по ідейности яких може світ, що ще й досі так мало знає про Україну та українців, судити ввесь український нарід на рідних землях, його героїчну поставу в боротьбі за волю, його національну твердість, карність і єдність та його політичну зрілість. Це велике і почесне наше завдання є одначе й важким каменем, що спав на наші душі. Його не можливо скинути нікому з нас, в кого людяне серце, в кого залишилась ще хоч іскорка української національної свідомости. Во про таких, що зараховують себе до проводу „політичної еміграції", вже й не говорити, а не то сумніватися в їх розумі та патріотизмі.

Проте, як не боляче про такі справи писати, треба таки погодитись з тими заввагами, що їх знайдемо на іншому місці в зв'язку з смертю Сталіна. Ці завваги не виссані з пальця, а відповідають дійсності. Це „голос народу", це те, про що всюди говорять, про що пишуть в листах до редакції, чи в тих письмах, що їх одержують наші центральні установи, які займаються політичною чи гуманітарною акціями.

Є незаперечним фактом, що в той час, коли можна було надіятися поза Україною найбільшого напруження української еміграції, коли ми тут, на вільній американській землі, повинні бути в нашому народному житті щойно в повному розгоні, дається відчувати на всіх ділянках занепад. А ніякі віча й маніфестації, навіть з найкращими промовами і найдовшими протестаційними резолюціями, не заступлять правдивого життя, якщо його нема, правдивих почувань, коли вони ними не є, правдивої жертвенности, коли вона виходить з уст а не доходить до кишені.

Нарікаємо на політичне розбиття і вважаємо його причиною наших недомагань в народному житті й в нашій політичній чи гуманітарній акції. Хай і так, але найлегше розв'язувати якусь проблему скидаючи вину на когось другого. Так є в особистому і громадському житті. Це правда, що наші „середовища" чи „центри" недомагають і через них, у великій мірі, не є досі визисканий для української справи ввесь наш потенціял, що його маємо поза Україною. Якщо під цим оглядом не зайде скоро зміна, то за цю „чорну пляму" в історії України відповідатимуть гірко своїми іменами ті, що спиняють повне з'єднання в політичнім представництві України. Одначе це велике недомагання не може бути ніяким виправданням для нас в Америці, щоб відмовлятись від праці над закріпленням тутешнього нашого життя, церковного, культурного й економічного, складати пожертви на політичну акцію, чи на рятування українських залишенців в Европі. Ми відповідаємо й відповідатимемо за себе ще й тому, що ми живемо вільно та ще серед таких етнічних груп, що також мають свої „середовища", які роз'єднують, а проте ведуть свої політичні акції на великі розміри, а дехто з них навіть і на шкоду українського народу. Отже в Америці є з кого брати собі добрий приклад, тільки треба хотіти добачувати тут те, що добре й благородне й його наслідувати. А до того, чи нам треба аж чужого прикладу, чи приказу? Де ж ділося наше власне серце? Де наш власний розум? Де наше власне сумління?

МОСКОВСЬКА „ПОЛІТИКА ВИЗВОЛЕННЯ"

Московська Правда 28 лютого надрукувала велику статтю під характерним заголовком: „Комуністи — в авангарді боротьби народів за національну незалежність". Автор статті вказує, що Сталін на останньому 19 партз'їзді для комуністів поза межами СССР „освітив шлях перетворення комуністичних партій в могутню силу, здібну зібрати навколо себе більшість народу". За програмою Сталіна комуністи в вільних країнах мусять виступати як борці за національну **незалежність** своїх народів.

Стаття ця рясно пересипана термінами: почуття національної гідности, національний суверенітет, національні зрадники. Московські спеціялісти провокацій, заколотів і роздування світового неспокою виробили досить чітку схему: американські імперіялісти претендують на світове панування, буржуазні уряди европейських держав за доляри продають незалежність своїх народів, комуністи є єдиною силою, яка бореться за незалежність своїх народів, комуністи мусять боротись проти своїх урядів, як національних зрадників і проти американців, які втручаються у внутрішні справи народів.

Ось характерні тези Правди:

„Гармати американського імперіялізму скеровані на придушення **національної незалежности** народів... Принцип національного суверенітету, національної незалежности перешкоджає імперіялістам здійснювати грабунок і поневолення народів... Американські імперіялісти в боротьбі за світове панування придушують народи, поневолюють і грабують їх, виступають в ролі міжнародного жандарма і придушувача свободи і незалежности народів..."

Некомуністичні уряди европейських держав оголошуються національними зрадниками, за словами Сталіна тепер вони „продають права і незалежність нації за доляри". Правда пише, що буржуазія створила ідеологію національної зради — ідеологію **космополітизму**, яка учить, що „ідея національного суверенітету нібито вже віджила свій вік".

При такій ситуації комуністи менше всього мусять говорити, що вони комуністи, а серед своїх народів виступати як національні патріоти. Вони мусять говорити своїм народам, що їхнім священним патріотичним обов'язком є оборона національного суверенітету і спасіння нації від втягнення її в війну. Правда пише, що комуністи „висувають бойові, чіткі і разом з тим цілком реальні політичні програми". Комуністи Европи, Азії, Америки, Африки, Австралії вивчають останні праці Сталіна, які є для них програмою „боротьби трудящих всіх країн за мир, проти підпалювачів війни, за національну незалежність". Метою комуністів не є власна ізольована політична акція, а цілковите підпорядкування собі всіх національних, навіть „буржуазних" сил, щоб, захопивши при їхній допомозі владу, потім їх знищити, як це вже трапилось в „народних демократіях".

В новій ролі „національних патріотів" комуністи дістають колосальну матеріяльну і моральну допомогу Москви. Московська пропаганда зливою літератури на всіх мовах подає їх як рятівників своїх народів, як єдиних героїв. Правда пише: „Комуністи в колоніяльних і залежних країнах піднімають народи на боротьбу за національну незалежність і свободу, за рішучий спротив чужоземним імперіялістам... В боротьбі за національну незалежність своїх країн, за справу миру і демократії, за інтереси своїх народів комуністи не шкодують своїх сил, не зупиняються ні перед якими жертвами... У всіх країнах все твердіше звучить наступ залізних батальйонів оборонців національної незалежности народів, очолюваних героїчними комуністичним авангардом".

Звичайно на цю московську вудочку попаде багато щирих патріотів, тим більше, що на заході мало робиться проти роз'яснення населенню підступних і зловіщих наслідків московського „національного суверенітету".

В Кремлі давно зрозуміли силу національно-визвольних рухів в некомуністичному світі. Цю силу вони рішили підпорядкувати своїм загарбницьким цілям. Свою „політику визволення" з профілактичною метою Москва протиставляє такій можливій політиці Заходу. І коли з боку західних союзників не буде контрзаходів, то на нові загарбницькі успіхи „Росії" не доведеться довго чекати. (Л Л)

Степан Женецький

СМЕРТЬ СТАЛІНА Й УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ

На саму вістку з Кремля, що вже скінчив своє жорстоке життя Сталін, найбільший кат українського народу, живіше забилися серця українських вигнанців, розкиданих тепер, саме через цього ката, по всіх континентах світу. Ясніше стало їм в очах, загорілись нові надії, а думки їхні полинули знов на рідні землі. Багато з нас уже мріє про скорий поворот на Батьківщину, головно ті, що залишилися в Европі, отже ближче до рідної землі.

Але чи оправдані ці надії української еміграції? Чи справді смерть Сталіна наблизила нас до благословенної і очікуваної нами хвилини повороту в рідні сторони?

Певної відповіді на ці питання ніхто не може дати, бо ніхто не може передбачити подій на Кремлі, в скорому чи дальшому майбутньому. Цього не знають навіть самі актори цих подій — спадкоємці кривавого Сталіна. Зате знаємо, що смерть головного кремлівського комуністичного ватажка потрясла московсько - большевицькою імперією. Відхід від керми тією імперією Сталіна це знаменна подія і вона матиме далекосяглий вплив не тільки на саму московсько-большевицьку владу, але й на дальше існування самої московської імперії.

Слабість всіх диктатур виявляється в тому, що у них не усталено, хто має перейняти провід після смерти диктатора. В той час, коли в демократичних державах, чи монархіях, зміна влади урегульована конституцією, за якою новий президент, монарх, чи інший голова держави перебирає владу автоматично, в диктаторських устроях зміна на диктаторському стільці спричинює часто упадок самої системи, революцію, чужу інтервенцію і т. п. Була теж важка боротьба на Кремлі за наслідство після смерти Леніна. Скільки то мусів Сталін вимордувати інших комуністичних ватажків, претендентів на диктаторів, заки засів певно на кремлівському червоному московському престолі. Те саме, можна припускати, буде діятися, скорше чи пізніше, теж і після смерти Сталіна.

Таким чином, смерть Сталіна може мати далекойдучі наслідки теж і для майбутнього України. З можливої боротьби, яка після всіх познак повинна наступити серед претендентів на комуністичний диктаторський стілець на Кремлі, може розгорітися революція в цілій московській імперії. Тоді підніметься певно й український нарід, але на те, щоб стати вільним і самостійним.

З того виходило б, що надії української еміграції на скорший поворот на рідні землі, в деякій мірі виправдані. Припустім, що таки є реальні підстави думати про наближення звільнення України. Чи українська еміграція приготована на такий випадок? Себто на той момент, що коли в московсько-большевицькій тюрмі народів почнеться боротьба і український нарід на рідних землях почне священну війну з московським наїздником за свої права? Чи українська еміграція приготована, щоб цій боротьбі українського народу допомогти?

Приглядаючись **реально** українському **політичному** життю на еміграції, на жаль, треба ствердити, що смерть кремлівського ката застала українську еміграцію зовсім не приготованою на такий момент.

Українська еміграція далі несконсолідована. Далі маємо кілька претендентів на „державний центр", які взаїмно себе поборюють і відмовляють одні одним законного права репрезентувати українську справу за кордоном. Далі ведеться партійно-групова боротьба серед українських еміграційних політичних партій та середовищ.

Читаємо в пресі, що уряди західних держав з великою увагою слідять за ходом подій на Кремлі, як приготовляються до всяких можливостей. Чуємо про спеціяльні засідання кабінетів, на яких обговорюються зміни на Кремлі. Але чи чуємо, щоб подібне ділялося серед українських політичних чинників на еміграції? Ні, не чуємо, ні про спільні наради українських еміграційних політичних проводів, ні про їх рішення з приводу цих поважних змін, що зайшли в Москві, а які можуть мати далекосяглі наслідки для української справи. Не пороблено навіть справжніх заходів для повної і справжньої консолідації всіх українських еміграційних політичних сил, не подумано про якусь спільну дипломатично-пропагандивну акцію всієї української еміграції!

Думаємо скоро вертати на рідні землі. Але з чим ми туди вернемо? З нашими еміграційними сварками? З нашим еміграційним партійним розбратом? Може з тим, з чим ми вже раз вертали після вибуху німецько-совєтської війни: з партійною боротьбою між собою? Якщо так мало би бути, так краще залишаймось там, де тепер живемо... Знедолена Україна наших сварок не потребує!

Українська еміграція прийняла вістку про смерть Сталіна чуттєво, серцево, лірично, ми сказали б мело-драматично. Сльози зворушення, обійми зі знайомими, оклики „нарешті". А подекуди напевно не обійшлося й без чарки, мовляв, вип'ємо з такої великої, святочної нагоди...

Яка ж це не реальна, не мужеська, не організована реакція на таку, будь-щобудь, важливу подію, реакція, яка зовсім не відповідає еміграції, що має претенсії до політичної еміграції!

Якже інакше поступають в подібних випадках інші народи. Візьмім для прикладу хоч би жидів: на вістку про переслідування їхніх братів за залізною заслоною, вони не стали охкати, голосити, ламентувати. Вони зарядили збірку на допомогу для переслідуваних, яка вже дала суму понад 300 мільйонів долярів. А крім цього почали велику протестаційну акцію в цілому світі. Як бачимо, зовсім інша реакція і постава.

А хіба ж ми не можемо в таку важливу для української визвольної справи хвилину, яка настала після смерти Сталіна, та яка дає надію повороту до рідних хат, висловити нашу радість поважними пожертвами на громадські цілі, на фонди, призначені на допомогу визволенню нашої безталанної Батьківщини, більшою політичною активністю в користь нашої справи, більшою організованістю, **видайнішою** громадсько-політичною роботою?

Смерть Сталіна є чи не останньою пригадкою українській еміграції, як непідготованими можуть застати нас важливі політичні події. Глядім, щоб ця велика хвилина, коли український нарід почне останню боротьбу за своє визволення а яка може прийти цілком несподівано, застала українську еміграцію добре підготованою, а не такою, якою ми є тепер. Старaймось хоч тепер заслужити собі перед нашим народом в Україні на поворот на рідні землі.

І. Світ

УКРАЇНЦІ В АЗІЇ

3. ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ЗЕЛЕНОЇ УКРАЇНИ

(Продовження)

Ця вчительська спілка скликує у Микольськ-Уссурійському 11 червня 1917 р. Перший Далеко-Східний Український З'їзд, на який прибули 53 делеґати, та в якому приймають участь поверх ста діячів. Праці з'їзду опісля були оголошені в друку й відбивають настрої місцевого населення. Головні питання були національні та політичні. З'їзд виносить постанову уповноважити Українську Центральну Раду у Києві вимагати від Петербургу „негайно декретувати саму широку територіяльно-національну автономію для України", а „кордони повинні бути не межами адміністративними, а етнографічними".

Точкою 2. постанов з'їзду було „домагатися в Установчих Зборах широкої національно-територіяльної автономії України, й тим землям де живе українська людність". Далі говориться, що діяльність Громад, спілок та інших організацій „мусить провадитися в напрямку вимагань автономії України й її колоній".

Рівночасно виноситься низка постанов, що торкається шкільництва та освіти, зокрема про те, що „в місцевостях з українською людністю від початку шкільного року мусить вестися навчання в українській мові, а також й все дошкільне виховання". Так у всіх важливих й принципових справах З'їзд забрав голос й висловив свою думку. Праця над здійсненням цих завдань велася, але створення української централі для Далекого Сходу відклали до II. З'їзду, що був призначений у Хабаровську на початок наступного року.

Другий **Всеукраїнський** З'їзд Далекого Сходу відбувся від 4 до 8 січня 1918 р. у Хабаровську. Обставини в яких відбувався з'їзд були несприятливі, бо прийшла жовтнева „революція", большевики захопили владу та розігнали Народні Збори у Петербурзі. З Україною комуністи почали війну.

Головною працею З'їзду було встановлення системи організації всього українства, шляхом створення селянських та професійних спілок. „Просвіт", повітових комітетів й врешті Далеко-Східної Української Ради. Точка 6. говорить, що „українська більшість Далекого Сходу організуючись забезпечує національним меншостям на Далекому Сході право на самоозначення й закликає національні меншости організуватись для здобуття загального добробуту".

Приймаються рішення в справі війська, яке мало підлягати безпосередньо Дал. Східньому Комітетові, при якому має постати штаб Далекосхідного українського війська.

Про територію, яка визнається **УКРАЇНСЬКИМ ДАЛЕКИМ СХОДОМ**, З'їзд говорить, що Далекий Схід має в собі Амурщину, Приморщину, Сахалін та Камчатку, як рівно ж українські організації в Манджурії з центром у Харбіні. Що ж торкається українців Прибайкальщини, то вони мають самі вирішити, чи бути разом з Зеленою Україною чи увійти у склад Сибіру. Пізніш українці Прибайкальщини визнали перше та прислали своїх делеґатів до Зеленої України.

В той самий час З'їзд виносить постанову про надіслання своїх делеґатів до Установчої Обласної Думи Сибіру, „та спираючися на право автономії для національних більшостей... вимагає від Сибірських Установчих Зборів заведення Українського Далекосхіднього Штату". Рівночасно домагається від Сибіру пропорційного представництва для українців Сибіру та вимагається відчинення міністерства по українським справам.

Для зносин з Батьківщиною З'їзд посилає окремих делеґатів до Києва, щоб прийняти участь в працях Установчих Зборів та добиватися „вияснення державно-правного становища Далекого Сходу, як країни з українською більшістю населення". Яке має бути це відношення, не було сказане цим З'їздом. Думка вагалася між положенням, як української колонії або як складової частини Сибірської Федеративної Республіки й тільки маленький гурток мав думку, про повну незалежність Зеленої України, з тим, щоб справа відношення до України була порішена пізніш.

В Хабаровську, 7 квітня 1918 р. відбувається Третій З'їзд, в якому приймають участь 80 делеґатів, в яких більш як 50 селян. Комуністична преса містила статті ворожі для українства. Одночасно відбувався в місті з'їзд СОВДЕПА та сесія Ісполкома Далекого Сходу. Цікавим явищем було, що частина селянських делеґатів Совдепу, дізнавшися, що відбувається **український** з'їзд, залишили Совдеп та прийшли до українців й питали дозволу **прийняти** участь, бо „вони ж є самі українці та що їх обдурили". Частину з тих учасників Совдепу допущено на З'їзд.

З'їзд показав надзвичайну дисциплінованість й на протязі п'яти днів були переведені важливі рішення та створений центральний орган для українців Далекого Сходу — Секретаріят Української Крайової Ради. А з України тим часом розпочинав свою подорож перший український консул для Далекого Сходу. — П. Твардовський, що незабаром й прибув спочатку до Харбіну, а потім приїздив й до Владивостоку.

Чеське та Сибірське повстання на Сибіру й розігнання большевицьких совдепів, повсюди населення зустрічало з радістю. Проголошення Незалежного Сибірського Уряду та відчинення Сибірської Обласної Думи здається відчиняло нову добу для всіх. У жовтні 1918 року був скликаний IV Далеко-Східний З'їзд, в якому прийняв участь консул Твардовський та перший раз були представники уссурійського козачого війська. На з'їзді були досвідчені політичні діячі та добрі промовці.

З'їзд закладає основи української кооперації, виробляє проєкт Конституції українців Далекого Сходу, видається Декларація до народів світу з домаганням визнання України, як самостійної держави. Текст Декларації у чотирьох мовах — англійській, французькій, московській та українській — розсилається чужинецьким представництвам та до Уряду України, різним чужим організаціям та українським організаціям й централям по всьому Далекому Сході, Сибіру та до Америки. Рівночасно була поведена й військова організація. Від Сибірського уряду та чехів (ген. Гайда), бу-

(Продовження на стор. 3.)

Гордій Мироненко

НЕВДАЛЕ ПОВСТАННЯ НЕВІЛЬНИКІВ КОНЦТАБОРУ В КАРАГАНДІ

(За оповіданням учасника П. С. Лихо)

Започатковані совєтською владою в 1928 році концтабори О.Г.П.У. в Казахстані від 1930 року спішно поширювалися.

У зв'язку з відкриттям великих покладів вугілля та високоякісної мідь-руди степова оселя Караганда і сусідня з нею Велика Михайлівка розросталися швидким темпом.

Сюди щораз прибували транспорти невільників, зокрема ж вороже настроєних до колективізації, так званих „спецпереселенців".

Як і в таборах сумної слави Усевлону, були вони майже виключно з України й Білорусі, Кубані, Дону й Кавказу і тільки частинно з Поволжжя.

В кінці квітня 1931 року в Караганду привезено понад 600 родин т. зв. розкуркулених і з браку місця в таборах, вигружено їх у голім степу, під відкритим небом напризволяще.

Вони змушені були чекати на звільнення місця в таборах через велику смертність мешкаючих в них невільників. Шукаючи даху над головою і захисту від степових бурунів, новоприбулі, мов кроти, **найпримітивнішим** знаряддям зрили-зкопали величезний простір степу, роблячи собі в землі схоронища — землянки-нори.

Спецпереселенців цих, тут вже ніхто не пильнував, а тим більше ніхто ними не опікувався. Іди, мовляв, працюй — дадуть щось з'їсти і проживеш дещо довше, а ні — вмирай зараз.

Треба згадати, що здібні до праці мали її тут під достатком, як наприклад:

На будівництві залізниць: „Турксіб" працювало — 130 тисяч осіб, „Акмолінск—Караганда" — 60 тисяч осіб, „Караганда—Балхаш" — 80 тисяч осіб, „Чкалов—Акмолінск—Барнаул" — 300 тисяч осіб; на будівництві шосейних, ґрунтових і під'їздних доріг і залізн. — 100 тисяч осіб, на будівництві шахт Караганди і видобуванні вугілля — 100 тисяч осіб; у радгоспі „Гігант" Велика Михайлівка (1,000,000 гект. орної землі) — 150 тисяч осіб. (Всі числа приблизні з відхиленнями 5—10 тисяч. Крім того, працюючих від часу до часу перевожено в інші місцевості). Але діти, старі й немічні майже всі протягом 2—3-х місяців після прибуття вмирали від голоду і дезинтерії. Бог єдиний тільки знає — скільки казахстанська земля прийняла на вічний спочинок цих обездолених.

В таборі примітивних землянок і військових палаток найбільшої тоді шахти № 3 перебувало вже понад 7000 невільників. Було це ціле як би інтернаціональне місто. Тут були українці, білоруси, калмики, німці, грузини, татари, кавказці, чуваші і навіть мордвини. Чорні, закурені вугільним порохом, ніколи не миті й обдерті, виснажені й голодні — невільники-раби „Казлагу". Сумно й жалісно, мов скляними очима споглядали вони на новоприбуваючих і вже не допитувалися — хто, звідки... Кожний свідомий був, що тут чекає його тільки передчасна смерть.

Норма виробітку обов'язкова і до того нестабільна. Її кожного разу усталював на-око наглядач, в залежності від кряжу покладу, а частіше від його гумору. Виконавший норму отримував кілограм хліба, рано чай, невистачальні й без товщу обід і вечерю та 30 коп. денно.

Одного разу оповідачеві цього, П. Лихо, його приятель, оренбурзький козак Антоничів, запропонував зустрінутися на самоті; а зустрінувшись, Антоничів освідчив:

„— Я одержав пропозицію прийняти участь у збройному повстанні невільників, яке плянується в Караганді, а зокрема в нашій шахті. Пропоную й тобі приятелю прилучитися до нас. Як згинемо, то будемо знати за що. Гуртуй, друже, біля себе надійних **людей**-невільників своєї національности і будь з ними готовий"... і розмовці розійшлися.

Між працюючими в шахті знайшлася й жидівка Єсфірь Марковна Кукес. Це молода, непересічно вродлива жінка, як оказалося родом з Ростова над Доном, що за сіонізм була засуджена на вісім літ концтаборів. В минулому, студенткою, належала Єсфірь до таємної організації сіоністів. Тут же на шахті № 3 працювало і її двох колишніх спільників-однодумців жидів — О. і А., засуджених по 10 літ за ту ж „провину". Красуня Єсфірь Кукес була дружиною інженера, який з прибуттям Єсфірь, після засудження, до Караганди — переселився з Ростова ближче до місця заслання дружини і працював у Новосибірську.

Кохаючи Єсфірь, інж. Кукес не раз приїздив до Караганди відвідати дружину та привозив для неї харчі й одяг.

З часом ініціяторам повстання стало відомо, що Єсфірь Марк. Кукес є власне душею і надхненницею таємної організації, що плянувала повстання в Караганді. Вона одержувала з-зовні і видавала всі найвідповідальніші завдання і зарядження.

Вміло фліртуючи, а іноді вдаючи й закохану, Єсфірь здібна була закрутити голову не одному сатрапові табору. Робила вона це як би бавлячись, а в той же час вперто і послідовно прямуючи до обраної мети. Маючи високу освіту, Єсфірь ще за студентських часів набула хист і досвід непересічної підпільниці. Тому й випало на її долю найтяжче завдання — втягнути до участи в повстанні начальника Вохр'у (озброєна охорона), Шамшу та електротехніка Б. Літвінова. Шамша був закоханий у Єсфірь, це й використала вона на стільки, що Шамша згодом згодився на все, чого домагалася від нього Єсфірь, але до Літвінова довір'я не було.

Восени 1931 року в Казахстані почалося розкуркулювання місцевого населення.

Десятитисячні отари овець і табуни скоту, відібраних у казахстанських беїв, безустанно йшли на фабрики консерв у Петропавловську. А по степах почали оперувати відділи ЧОН (части особого призначення) та ОГПУ і виловлювали втікаючих до Афганістану беїв і кочовиків.

З початком акції розкуркулювання, в Кустанаї, Каракалінскоє і біля Семипалатінска вибухли численні повстання населення. Повстанці захопили Кустанай і перестріляли в ньому увесь совєтсько-російський апарат їх гноблення, а доконавши цього, не подбали про організацію поширення повстання і закріплення своєї влади — розійшлися по своїх кішлаках (сільсько-хуторські оселі). В цей час, в одну з ночей, визначено було й повстання є шахті № 3 в Караганді.

(Закінчення буде)

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в одну ідейну спільноту та поставила її на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові!

Ярослав Курдидик:

ОБОРОНА ЕВРОПИ

Східній фронт.

Вісті, які заспіли з-поза „залізної заслони" підтверджують дотеперішні поголоски про те, що з приходом до влади Маленкова, нічого не змінилося в бувшому царстві Йосифа Гнобителя. Червоні полчища пересовуються дальше в напрямі Заходу з повним бойовим виряджнням. Головним чином у Польщі, Східній Німеччині, Чехії і Мадярщині помітні рухи військ, але це виправдується зміною старих, вислужених вояків на нових, хоч цікаве, що їх приходить більше, як відходить.

Сили, якими розпоряджають большевики на Сході Европи, враховуючи туди й сателітів, особливо стіжу 200-тисячну східньо-німецьку армію, обраховують разом на 80—90 дивізій в тому 30—40% змотоpизованих.

На 46-х летунських майданах є 3—4 тисячі бойових літаків, в тому числі 15-20% з турбо-моторами.

Всі ці дивізії це т. зв. „ядрової якости", тобто зложені з молодих віком мужчин, між 20-30 роками.

Про їхню бойову вартість, особливо вояків у сателітних арміях, годі щонебудь конкретного говорити, бо як кажуть військові фахівці — „вояка можна оцінити щойно у фронтовій лінії", але у загальному їх відносять до нищесередньої вартости. Кадри молодших старшин і підстаршин, — це виховануці червоних шкіл, яких головною духовою підбудовою є совєтська антикапіталістична доктрина.

Сателітні війська це найпередовіші загони „гарматного м'яса", які мали б скривавитися у перших боях в зударі із заходом. Щойно тоді прийшла б черга на дорогу й вищу по вартості „московську кров", яка матиме за завдання комісарськими методами „заставляти воювати інородців", а коли б вони не дописали — то тоді щойно б заміните їх синами матушки Росії"...

Зі Східної зони Німеччини наспіли вістки про переселення німців з прибережних районів у глибину країни. Іде безнастанна розбудова портів Варнеміндe, Візмару, Ростоку і Штральзунду. Шведська преса подає, що деякі порти по-воєнному замасковані, а на стінах видніють написи й афіші, відомі з часів війни: „Увага — ворог підслухує!"

У воєнних портах працюють, як фахові робітники, виключно москалі, привезені з глибини Росії. Німці працюють на менш важливих роботах. Москва перебрала найкраще вивінувані у тому районі суднобудівельні заводи. Їх за вісім років відповідно використала. Тут розбудовано судна „московської флоти", особливо підводних суден, швидких морських катерів, тральщиків і міноносців. Обраховують, що большевики ф л от а в розпоряжає у східньому морі біля 300 одиницями в тому около 30 важких.

Західній фронт.

Канцлер д-р Аденауер сказав, що „мир на землі рівняється 12-ти німецьким дивізіям в европейській армії". Бо дійсно — поза великим криком і торгами, що їх від років ведуть европейські вільні держави — нині НАТО розпоряжає не цілими 3-ма десятками дивізій.

І так: американці 6, англійці 3, бельгійці 2, голландці 3, французи 6, та італійці 5.

Франція виправдується, що вона лев'ячу частину своїх збройних сил перекинула до Індокитаю і Африки. З того приводу кружляє злобна заввага, що Франція на випадок війни зі Сходом поставить до розпорядимости тільки „Лінію Мажіно".

Поруч німецької армії, яка щойно має народитися, існує в Европі ще одна збройна сила, яка може у випадкові війни Схід—Захід поважно допомогти НАТО — це „балканський аліянс": Туреччина, Греція і Югославія, які мають сьогодні майже мільйон вояків під зброєю. (Туреччина 500, Греція 150, і Югославія 300 тисяч). Згадані три держави мають вишколених вояків, але беручи під увагу їхнє не надто задовольне озброєння (більшу частину постачає ЗДА), вони можуть обмежитися на випадок війни до дефензиви з розрахунком, хіба невеликих рейдів у ворожий терен. Дозброєння Европи іде пиняво і в американській пресі можна зустрінути з того приводу терпкі заввагі під адресою всіх держав за вимком балканського аліянсу, у який вложена допомога цілковито себе виправдала.

Під час удару, Альянти матимуть перевагу в летунстві й на морі, але для виграння війни потрібні головно наземні війська.

Саме цей недолік бере під увагу Америка і вона натискає на Европу, щоб ця не відставала в розбудові власного військового потенціялу. На цю ціль Америка витратила: 1952 р. 1.9 мільярда, у фіскальному році, що кінчиться 30 червня 1.3, а на 1954 передбачено 1 мільярд долярів. Проте бойова сила самої Европи ще дуже далека від того, щоби бути спроможною висунути збройну силу, яка зможе протиставитися загрозливому наїздові.

„Третій фронт".

Західні держави понесли чимало невдач, тільки тому, що в холодній війні у тій „підготовчій війні нервів" треба заздалегідь підготовляти ті сили, які можуть допомогти у веденні евентуальної „гарячої" війни".

Рішуче замало присвячується уваги на так званий „третій фронт". Його сил не можна почислити. Це не діючі полки, або дивізії, але вони сильніші за них. Це ті відосередно діючі рухи що можуть розложити найбільшу міць ворога. Це ті, що у рішальний момент бою кинуть рушницю, стрілятимуть найвищій „командній шишці" у потилицю. Це ті сили, про яких не вчать у військових академіях, які не бере під увагу „західна стратегія", але які є на першому плянi большевиків, які їх бояться.

З ЖИТТЯ ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ В ЗДА

Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців на своїм першім засіданні по 2. Делегатськім З'їзді, яке відбулося в неділю 22 березня 1953 р. у домі ЗУАДК-у уконституувалася так: **Управа:** д-р Володимир Галан, голова, д-р Степан Ріпецький, Іван Порило, заст. голови; та Іван Білоус, заст. голови; Михайло Саєчин, секретар; Йоахим Вишневецький, касир; Дмитро Гонта, референт сусп. опіки; д-р Володимир Рудницький, організаційний реф.; Володимир Михалюс, культ. - освітній реф.; Іван Оденжинський та Теодор Лисенко, член Управи. — **Контрольна Комісія:** д-р Микола Рибак, голова; Осип Третяк, заст. голови; Микола Прасіцький, секретар та члени: Іван Черник і Василь Яців. — **Товариський Суд:** Володимир Луципин, голова; Омелян Волосинський, заст. голови; Іван Боднарчук, секретар та члени: полк. ген. штабу Василь Чабанівський і Корнель Кізюк. — Дальше покликано для окремих завдань комісій: а) **Суспільної Служби:** Дмитро Гонта, полк. Роман Долинський, пані Ірина Домбчевська, пані Марія Вовк, сотн. Петро Зелінський, Іван Скіра, Іван Оденжинський та Іван Поритко, б) **Історично - наукової:** полк. ген. штабу Аркадій Валійський, полк. Константин Ревутів, полк. Микола Рибачук, ред. Іван Кедрин-Рудницький та д-р Володимир Галан і д-р Степан Ріпецький, в) **Видавничо-архівальної:** кап. лейт. Святослав Шрамченко, д-р Павло Дубас, Михайло Саєчин, Омелян Волосинський та Дмитро Гонта.

1. Організація.

Головна Управа ОбВУА, обговоривши всі біжучі завдання, рішила звернути увагу своїх членів та усього американсько - українського громадянства, що перед нами зарисовуються переломові події, в яких буде остаточно рішатися й доля нашої Батьківщини — України, тому об'єднання всіх шарів української суспільности, а в першу чергу б. українських вояків, є конечністю. На останнім Дел. З'їзді змінено статут ОбВУА, що дає змогу всім нашим комбатантським організаціям та всім досі незорганізованим б. воякам, **без різниці територіяльного походження, віроісповідання чи політичних переконань — об'єднатися в одній центральній організації ОбВУА.** — Обов'язком кожної комбатантської організації, якої то не було б української військової формації та всіх б. **вояків** українців є включитися в ряди центрального комбатантського Об'єднання б. Вояків Українців в ЗДА. — Де немає Відділів ОбВУА, то комбатанти з цих місцевостей зголошуються в **члени** до Відділу при Головній Управі.

2. Заклик до українського громадянства.

Головна Управа звертається з гарячим закликом до всього українського громадянства на **еміграції** спрямувати всі сили й засоби — як це було підчас першого зриву до Волі — **на об'єднання** нашої спільноти й твердо обстоювати внутрішнє замирення й правопорядок у нашому зорганізованому житті. В цьому вбачаємо найпевніший шлях до здійснення нашої найвищої національної мети.

3. Привітання для Українського Конгресового Комітету.

В ЗДА одиноким політичним центром являється Український Конгресовий Комітет, який веде свою діяльність на основі постанов, принятих на 4. З'їзді УККА. Головна Управа ОбВУА взиває загал громадянства до солідарної та всебічної підтримки праці УККА, що досі осягнув у своїй діяльності великі успіхи.

4. Завдання ОбВУА.

Найважнішим з а вданням ОбВУА в сучасну пору є допомога українським інвалідам, які цієї допомоги потребують. При тому Головна Управа складає щиру подяку Злученому Українському Американському Допомоговому Комітетові за дотеперішну співпрацю з ОбВУА та велику зорганізовану поміч в першу чергу для тих найнещасливіших з нещасних залишенців, **наших воєнних інвалідів**, а відтак **немічним ветеранам та вдовам і сиротам по б. вояках** і гаряче закликає своє членство і увесь загал українського громадянства в ЗДА включитися в допомогову акцію ЗУАД Комітету, а зокрема зараз активно брати участь у збірці „писанки" залишенцям, а в тому й інвалідам. Відділи ОбВУА одержать відносно збірки докладні вказівки від Комісії Суспільної Служби, як теж і інші інформації про питання суспільної праці, а зокрема приюту для старших віком ветеранів.

5. Плекання військової традиції та підготовка нових кадрів.

В закріпленні та продовженні військової **традиції**, ОбВУА поведе працю в такім порядку: а) **викінчення та видавання** 2 і 3 томів військового альманаха, започаткованого ще б. Українською Стрілецькою Громадою п. н. „Військова політика України" і „Дипломатична історія України". (Перший том „Значення України у світовому господарстві" видано), б) **доповнення і видання військової історії недавно-минулого та поширення військової бібліотеки** б. Стрілецької Громади і **поглиблення знання** сучасної військової науки, в) **збирання і забезпечення** пам'яток з визвольних змагань (започаткування військового архіву в ЗДА), г) **закликати** українську американську молодь до **військових студій**, при чім признано одну річну нагороду у формі **військової** відзнаки для студентів, що покінчать військові школи в ЗДА з найкращим успіхом, д) **поробити заходи для зорганізування школи** для українських дітей, а в тім в першу чергу для сиріт по б. вояках, в якій головним предметом навчання була б **військова ділянка**.

6. Відзначення 40-ліття виступу Українських Січових Стрільців.

Головна Управа ОбВУА постановила відзначити 40-ліття виступу УСС, як першої військової нашої формації у **новітній добі** історії українських **визвольних** змагань, що припадає в 1954 р. — Відповідні вказівки в цій справі **будуть** подані усім клітинам нашого Об'єднання по порозумінню з Братством У. С. С.

Виступ УСС має характер не тільки військового, але й загально-національного значення, тому Головна Управа ОбВУА, складовою частиною якого є Братство УСС, звертається до УККА з проханням обняти патронат над цим 40-літтям в започаткованні збройної боротьби українського війська з ворогами-окупантами нашої держави, та **включити в** це святкування цілу мережу своїх об'єднаних організацій, товариств і установ.

7. Жіночі секції при ОбВУА.

Рішено зорганізувати при Головній Управі та при Відділах ОбВУА Жіночі Секції, зложені з к. учасниць визвольних змагань та дружин членів ОбВУА для співпраці з харитативній ділянці та допомозі у виконанні завдань, намічених Гол. Управою. Покликано **Організаційний О**середок, **який** очолює пані **Іванна** Кривоцюк.

8. Осідок Головної Управи: ОбВУА.

Головна Управа приміщується в домі ЗУАДК-у в Филаделфії. Всю кореспонденцію та фінансові внески просться спрямовувати на адресу;

United Ukrainian War
Veterans of America,
866 N. Seventh St., Phila 23, Pa.

Головна Управа Об'єднання б. Вояків Українців в Америці.

ВІДГУКИ ДНЯ

НАЙКРАЩИЙ АРГУМЕНТ

Декламуємо про наші гесности, вказуємо на хиби наших ворогів, доказуємо, що ми все були як овечка невинні, як голубка ніжні, як пустинна квітка маловимагаючі. І дивуємось, що ніхто не бере собі цього до серця, що в найкращому випадку одним вухом пускає, а другим випускає.

Дивуємось, але дальше вперто декламуємо, вказуємо і доказуємо.

— Ми ніколи нікого не кривдили!

Чужинець робить великі очі.

— Ей, це не можливо!

— Їй Богу! — і бух себе в груди, як при великодній сповіді.

— А яку ви силу маєте?

— Дайте тільки нам змогу мати силу, то ми таку матимем, що го-го!

— Угм!

І по балачці.

Тоді ми до другого:

— Ви знаєте, які ми були слухняні!?

— Невже ж!?

— Так. Слово даємо. Коли тільки Антанта кивнула нам пальцем, щоб перемир'я зробити — ми зараз.

— Видно, не було в вас сили!

— Була, але ми такі слухняні.

— Угм!

І пішов.

А ще з іншим:

— Ми ніколи не хотіли чужого. В нас навіть пісня така є: „Ми чужого не бажаєм"...

—Воно, безперечно, гарно з вашого боку. Але може й тому не вдержали свого!?

— О, ні! Це вже в нас така гесна натура.

— А скільки вас є?

— Найменше сорок'ять мільйонів.

— І в усіх така натура?!

— В усіх до одного!

— Угм!

І вже його нема...

А тимгасом:

„Маршал Тіто виїхав до Лондону на кружляку, супроводжений двома іншими воєнними кораблями"...

„Маршала Тіто вітали: головк королеви Великої Британії Єлисавети ІІ., прем'єр Великої Британії Черчил, і багато інших достойників"...

„Маршал Тіто був на параді в його гесть"...

Маршал Тіто це, маршал Тіто те, аж кишить по гасописах від маршала Тіта.

Не був я при його приїзді до Лондону, не був ні на одним бенкеті, але бачив фотографії.

На одній його вітають і всміхаються.

На другій стоїть з ним ціла англійська королівська родина і всміхається.

На третій старий лис Черчил підносить на „дай Боже здоров'я" і всміхається.

І ніхто не гризеться тим, що десь там, крізь запорошену шибку вікна приглядався параді сербський екс - король Петро Караджорджевич і може навіть зубами скреготав.

І ніхто не згадує про праведну душу ген. Михайловича, що був німців, поки Тіто не післав його на лоно Авраама.

І ніхто не журиться тисячами політигних в'язнів — з кардиналом Степінацом на голі.

А навіть ми призабули про наших бідолашних утікачів, що повісили свого гасу в Загребі.

Зате всі хвалять, що маршал Тіто має серце. Коли три англійські літуни вбилися на параді в його гесть — зрезигнував з дальшого показу і пішов на обід.

Всі признають: яке серце!

А тимгасом, Шановні Читагі, то не серце, а сила!

Галактіон Чіпка.

УКРАЇНЦІ В АЗІЇ

(Продовження зі стор. 2.)

ла одержана згода на твотвення українських військових частин.

Головнокомандуючому Союзними Військами на Сибіру ген. Жанен передається від імені українців Зеленої України меморіял про необхідність створення Українського Корпусу з 40,000 вояків і ген. Жанен погоджується у принципі на це. Але наступні події на Сибіру, арешти Сибірської Директорії, захват влади адміралом Колчаком й наступ реакції, все це перевернули. Париж на домагання ген. Жанен прислав відмову у дозволі почати формування українських військових частин. Два українські курені на Сибіру, ім. Гетьмана Сагайдачного та ім. Т. Шевченка, билися в цей час в рядах Сибірської армії на Уралі з большевиками, а на Зеленій Україні, ген. Розанов, уповноважений адм. Колчака, переводить арешти українців та намагається арештувати навіть консула П. Твардовського. Одночасно під арештом голова українського Далеко-Східного Секретаріяту Ю. Мова-Глушко.

Також на Амурщині уряд Олексієвського (есерівський уряд) не визнає жодних українців, переводить арешти, зачиняє Окружну Раду. Коли уряд цей замінився на більш правий, українці стали себе вільніше почувати. Ці останні називали українців „мазепинцями" й дивилися косо, але не тиснули, тоді як тих, називаючи себе „автономістами", арештували й душили українців.

У травні 1919 р. склинається чергова сесія Крайової Ради у Владивостоці й на цій сесії затверджується остаточно Конституція Українців Далекого Сходу, яка від цього моменту стала, основою для всієї громадської та політичної діяльности. Як основний закон для всього населення, Конституція мала бути затверджена на черговому Далеко-Східньому З'їзді, п'ятому з черги, але який — на жаль — уже не був скликаний. Проте вона накреслила права, яких українці повинні домагатися при створенні Дальневосточної Республіки (Далеко-Східньої Республіки), що постала після розвалу влади адм. Колчака та його Всеросійського Уряду.

Під час завалення большевицького режиму в червні 1918 р., коли почалося сибірське та чеське повстання, червоні хотіли втягнути селянство на Далекім Сході у громадянську війну. Секретаріят видав тоді звернення до українців не піддаватися намовам червоних й не приймати участи в їх діях проти чехів. Це не дало можливости червоним почати громадянську війну в тім році. Їх влада завалилася за кілька днів по всій країні.

Німці у поході на Схід мали розроблено усе до подробиць. Це були не лише ідеально опрацьовані стратегічні маршрути, але й апарат зложений з „колонізаційних військових і партійних урядовців", який у слід за посуванням армії мав за завдання перебирати все під свою контролю. На практиці це виглядало так, що властиво нічого не змінювалося, хіба те, що на місце червоних комісарів приходили німецькі.

Пересічні німецькі старшини, не згадуючи вже про вояків, уявляли собі, що Схід це „береиляид" (країна ведмедів), у якому живуть примітивні і скомунізовані готентоти. Загальне поняття було таке, що це все „русен" (росіяни-москалі).

Якаж здивовані були німці, коли прийшовши в Україну, вони зустрічали всюди добре зорганізовану місцеву владу, і порядок.

(Закінчення буде).

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Роман Придаткевич

КОНЦЕРТ БАЧИНСЬКОГО В МОРЕЙ СТЕЙТ КАЛЕДЖ

Що року Фай - Мю - Алфа (ФМА) та Сиґма Алфа Иота, місцеві філії двох всеамериканських організацій діячів музики в Америці, чоловіча та жіноча, дають в місяці лютому, три рази повторюючи, двоактову виставу, в роді „варієте", яку називають „Кемпус Лайтс".

Легку акцію переплітують вокальні соля, ансамблі, продукції великого мішаного хору, балету, оркестри — ну і обов'язково комічні сцени. Студенти під проводом випускної кляси сеньйорів, без якої-небудь помочі учителів, приготовують впродовж чотирьох місяців цілість вистави. Вони самі укладають сценарій, пишуть власні музичні твори (на які їх стати), аранжують відомі мелодії, вишколюють балет, хори та оркестру. Вони займаються самі діловою справою, щоб забезпечити на три представлення випродану авдиторію Морейського Стейтового Каледжу, яка поміщує дві тисячі глядачів. З прибутків обі студентські організації уділяють нагороди — стипендії для молодих кандидатів на студентів до морейської високої школи. Для тієї цілі відбуваються раз в рік конкурси.

Цього року, як подає „Каледж Нюз", кульмінацією „Кемпус Лайтс" була сцена „Карнеґі Гол", де піяніст Бил Лутер відограв восьми-мінутовий фортепіяновий концерт з акомпаніяментом оркестри — твір студента - українця Маркіяна Бачинського. Це було в днях 19-го, 20-го і 21-го ц. р.

Твір починає вступна секція (andante con moto), побудована на чітко ритмічній темі. Фортепіян впроваджує тему головної частини твору (allegro moderato), яку доповнює добре контрастуюча тема. Розрібка тем, скорочена реприза з вставкою побудованого на матеріялі теми вступу, кульмінація твору виявлена в каденції сольового фортепіяну та „кода" як закінчення, заокруглюють цей твір. Це є поважна композиція в сонатній формі.

Концерт Бачинського скомпонований для фортепіяну з акомпаніяментом оркестри, зложеної з флету, двох обоїв, двох клярнетів, фаґоту, двох рогів, двох трубок, чотирьох тромбонів, літаврів, тарілок та струнного квінтету.

Як бачимо, цей більший твір не є ще повним концертом, як радше першою частиною концерту, а в теперішньому вигляді можна б цей твір назвати „концертштіком", чи концертовим аллеґром. Однак треба пам'ятати, що навіть славний концерт Шумана складався в перших роках тільки з першої частини і був виконуваний під назвою фантазії, аж доки Шуман не викінчив другу та третю частину. Композитор має право дати творові назву, яку він уважає за відповідну, а що Бачинський назвав свій твір концертом, це свідчить, що він плянує свій твір розширити додатковою музикою — і честь йому за це. Цей твір звернув на себе увагу як широкої публіки (около чотири тисячі), так і музичних діячів Морей, Кентокі, та сусідніх стейтів, і здобув для молодого українського композитора признання.

Це є повнокровний твір безсумніву талановитого музики. Твір має деякі свої недотягнення ,які треба пояснити станом досвіду молодого композитора. Тематичний матеріял не всюди висловлений досить ярко, смичкові інструменти ще не досить сміло проваджені, а партія сольового фортепіяну затримана радше в камерному стилю (інструментом Бачинського є скрипка!), частіші виконання твору вигладять нерівності та шорсткості.

Маркіян Бачинський народився 1928 р. у Львові. Студіював в гімназії в Коломиї, де його батько був професором. Там же в Інституті Лисенка вишколювався в грі на скрипці у проф. Рубінґера. Він студіював скрипку і у Відні, а також один семестер в Моцартеум у Зальцбурзі. До Америки (Ню Йорку) він прибув в 1948 році, і студіює в Морейському Стейтовому Каледжі від 1949 року. Головним його інструментом є скрипка. Курікулюм (т. є плян) наюки змушує студента музики проходити гармонію, контрапункт, музичні форми, інструментацію та дириґування — тому не дивно, що декого зі студентів вкусить композиторський „жучок" і він відкриє в собі талант до музичного творення. Бачинський попри музичні дисципліни, спеціялізується в еспанській мові, як у вимагаому академічному побічному предметі. Вже цього літа він одержить научний степень (Бачелор оф Мюзік Едюкейшен) і зможе прийняти посаду учителя музики в американській Гайскул, в якому небудь місті Америки, тому, що учителів музики, так само, як учительок домашньої економії, немає досить в Америці, а запотребування є величезне.

„Я почав компонувати тільки минулого року" — каже Маркіян. Він ніколи не думав, що буде композитором. Він тільки писав вимагані школою „вправи", проходячи в Морей теоретичні предмети. Його перший твір це „Дівертімент" для концертової дутої оркестри, збудований в тридільній формі і виконаний в травні 1952 року під управою проф. Ричарда Фаррелла. Ще того самого року, 20-го листопада, на всеамериканському концерті в Морей Стейт Каледж виконано під дириґентурою Бачинського його власну Інтродукцію, Аллеґро та Хорал для обої, двох клярнетів, трьох рогів, двох трубок та літаврів.

Фортепіяновий концерт є третім твором Бачинського. Віримо, що цей молодий композитор розвине признаки українського музичного стилю, відчує красу в українській народній творчості і стане одним з піонерів української музики.

Автор цієї статті відважується твердити, що туга за Рідним Краєм підчеркує особливості рідної культури, а в конкуренції та контрасті з іншими культурами допомагає виробляювати свій власний спосіб музичного вислову. Висока, хоч молода, американська музична культура (прошу не мати на увазі цієї комерційної музики, що своєю порожнечою, несмаком та ефектовно розкрашеним убожеством засмічує радієві авдиції і т. д.) є витвором власних американських джерел та схрещенням всяких музичних напрямків і шкіл Старого Світу. Це є звичайне явище в поступі культур, так як кожний нарід віками відчував та переблював і пристусовував впливи різних культур. Музична атмосфера Америки, сьогодні ще досить космополітичного характеру, може бути для розвитку української музики, поза Україною, благодатніша ніж атмосфера країни, де століття розвитку мистецтва великими мистцями спаралізовує всякі вимінні почини членів іншого середовища, інших культурних підстав. Цілком певно, що ніщо не може заступити рідної почви для розвитку української музичної творчости. Однак тому, що українська музика в нових обставинах Америки розвивається та виявляє життя, є надія, що і роля американських українців в розвитку української дультури буде тим незаперечним фактом, який внесе в українську музику деякі нові характеристичні прикмети та зможе мати велике значення для збагачення української цивілізації.

Якби ми не хотіли глядіти на наше життя поза Рідним Краєм, воно йде вперед своїм темпом — а все, що живе, мусить розвиватися та творити нові цінності. Для розвитку української музики перше всього конечне, щоб нашим чесним та кваліфікованим учителям музики була дана нагода виховувати українські діти та щоб так поважна інституція як Музичний Інститут ім. Лисенка й його Філії могли розвиватися і будувати солідний фундамент для росту української культури в Америці.

КРЕМЛЬ ДОЗВОЛИВ 10 АМЕРИКАНСЬКИМ РЕДАКТОРАМ НА ВІДВІДИНИ МОСКВИ

Лондон. — Совєтська амбасада в Лондоні остаточно дала дозвіл на однотижневі відвідини Москви групі десятьох американських редакторів, яку очолює Джеймс Л. Вік з „Вік Нюзвіперс". Заходи в цій справі почалися ще в січні у Вашинґтоні й це будуть перші відвідини західних кореспондентів в Москві після перебрання диктаторської влади Маленковим.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

• РОЗШУКИ •

Рідних та знайомих з Яворова пошукує Тютько Надія з дому Кесля. Писати на адресу: **NADIA TIUTKO, Lobethal, P. Box 30, S. Australia.**

ВОЛОДИМИР МОСОРА, або хто б знав його теперішню адресу, зволить у важливій справі повідомити його жену на слідуючий адрес:
OLGA MOSORA
1839 W. Erie St., Chicago 22, Ill.

• ПРАЦЯ •

ПРАЦЯ ДЛЯ ЖІНОК

прибирання бюр в бюровому будинку. Вечірня, постійна праця. Звертатись до:

ACE OFFICE CLEANING CO.
307 — 5th Avenue
близько 31st St., кімната 1412
New York, N. Y.

• КУРСИ—НАУКА •

НЮАРК і ОКОЛИЦІ!
З огляду на нові запити, Т-во „Самопоміч", 180 William Street, Newark, N. J. (Ukr. Center) улаштовує новий приспішений курс
ТЕХНІЧНОГО КРЕСЛЕННЯ
з ціллю допомогти нашим громадянам перевишколити себе в технічному напрямку на креслярів, копістів і т.д. Вписи приймає п. рад. Т. Олесницький щоденно між г. 7-10 в. в домівці.

• ЮВЕЛІР •

• КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ •

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
місячник літератури, науки й культури
„ПОРОГИ"!

Передплата в США й Канаді на 1953 р. (з тими числами, що вже вийшли) — 3 дол., від травня до кінця року — 2 дол. Хто доплатить 2 дол. на рік або 1 дол. на пів року, одержуватиме журнал повітряною поштою. Адреса: **W. Tschaplenko, UVAN, 11½ W. 26th St., New York, N.Y., U.S.A.**

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ
місячник літератури, науки й культури!

Такий місячник ми вирішили створити на базі журналу „Пороги", що вже п'ятий рік виходить в Арґентині. Ця база — запорука того, що наше видання буде жити й розвиватися. Передплата в США й Канаді на ввесь 1953 рік (отже, з тими числами, що вже вийшли) — 3 дол. Від травня до кінця цього року — 2 дол. Хто доплатить 2 доляри на рік або 1 доляр на пів року, той одержуватиме журнал повітряною поштою. Адреса для матеріялів і передплати: **W. Tschaplenko, UVAN, 11½ W. 26th St., New York, N. Y., U.S.A.**

ГЛАСОПІСНЕЦЬ
о. Ісидора Дольницького
Львівське видання з 1894 р. На доброму папері, оправлений у твердій полотняній обкладинці висилає, — за попереднім надісланням належитости **$7.50.**—
PETER MILANOWSKY
2429 Third Ave., Watervliet, N.Y.

Книжка й часопис — найнеобхідніші речі в домі культурної родини.

• Професійні оголошення •